

Kuka?

HILDÁ LÄNSMAN

25-vuotias muusikko ja näyttelijä. Esiintyy äitinsä Ulla Pirttijärven kanssa Solju-yhtyeessä, joka oli UMK-kilpailun finalisti vuonna 2015 ja palkittiin vuoden kansanmusiikkitekijänä Etnogaalassa tammi-kuussa 2019. Suomen musiikkikustantajat myönsivät Soljulle genrevapaan kategorian pääpalkinnon 2018. Laulaa myös Duo Vildássa ja Gájanasissa, joka valittiin Kaustisen kansanmusiikkifestivaalin vuoden yhtyeeksi 2017. Opiskellut Utsjoen seudun joikuperinnettä.

Alkuperäis- kansanmuusikko

Suomalaiset, kyselkää saamelaisuudesta lisää,
sanoo Solju-yhtyeen solisti **Hildá Länsman**.

Olen kotoisin Utsjoelta. Muutin Helsinkiin kaksi ja puoli vuotta sitten opiskelemaan globaalia musiikkia Sibelius-Akatemiaan. Opinnoissa on käsitelty myös toiseuttamisen teemaa. Näissä piireissä ainakin ymmärretään, miksi esimerkiksi saamenpuvun eli gáktin käyttö voi olla ongelmallista, ellei käyttäjä itse edusta alkuperäiskansaa.

Ihmiset myöntävät auliisti, että heidän tietämyksensä saamelaiskulttuurista on pieni. Saatetaan tuntea nimeltä yksi tai kaksi saamelaista artistia ja tietää jotakin porotaloudesta, mutta peruskoulussa ei ole opetettu saamelaisuudesta juuri mitään.

Äitini Ulla Pirttijärvi kuului aikoinaan Angelin tytöt -kokoonyhtyeeseen. Hän oli silloin vielä nuorempi kuin minä nyt 25-vuotiaana. Se oli hänelle hieno kokemus ja tilaisuus tehdä saamelaiskulttuuria tunnetuksi. Olen itsekin joskus esittänyt äitini Angelin tytöille tekemiä joikuja.

Joiku on tärkeä osa yhteisen Solju-yhtyeemme musiikkia. Äitini joikaa aika perinteisellä tyylillä. Itselläni on mukana myös populaarista sävyä. Musiikissamme on samaan aikaan läsnä sekä aukeaa tunturimaisemaa että sellaista intiimiä tunnelmointia kuin olisi laavussa tullelemassa.

Solju on keikkaillut toistaiseksi vain Suo-

messuissa ja Norjassa, mutta toisen yhtyeeni Duo Vildán kanssa kävimme lokakuussa Chilessä. Siellä Suomi on monelle tuttu, mutta saamelaiset harvemmille.

Chilessä asuu mapuche-intiaaneja. Kerroin, että saamelaiset ovat samassa mielessä alkuperäiskansaa. He ymmärsivät heti paremmin, mistä saamelaisuudessa on kyse. En itsekään tiennyt etukäteen mapucheista.

Monella alkuperäiskansalla on samantapainen historia ja tausta valtaväestön keskuudessa. Yhtäläisyyksiä löytyy helposti myös kulttuurin puolelta, kuten musiikista. Lisäksi monet alkuperäiskansat hakevat elantoaan luonnosta, ja henkisytyteen liittyvät käsitykset voivat olla samansuuntaisia.

Jos minulta tullaan kysymään saamelaisuudesta, niin yleensä kerron, että meidät on tunnustettu alkuperäiskansaksi ja että meillä on jokseenkin erilainen kulttuuri kuin suomalaisella valtaväestöllä. Saamelaisilla on useampi oma kieli ja meitä asuu neljässä eri maassa eli Suomen lisäksi Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä. Sitten voin mainita joistakin kulttuurin erityispiirteistä, kuten porotaloudesta ja kalastuksesta sekä käsityö- ja musiikkiperinteistä.

Minua ei haittaisi yhtään, jos ihmiset kyselisivät minulta saamelaiskulttuurista vielä enemmän.

MARKO YLITALO